

DOSSIER TURNMISBRUIK

■ TURNCOACH GERRIT BELTMAN

Hij werd vaak van ontoelaatbaar gedrag beschuldigd. Niet eerder deed hij zo een boekje open. 'Het is op geen enkele manier goed te praten.'

■ SPORTPSYCHOLOOG KARIN DE BRUIN

Ze staat (ex-)turnsters bij in haar praktijk. 'In essentie is er niets veranderd. Wat toen gebeurde, gebeurt nog steeds. Treurigstemmend.'

■ TURNSTER

'Ik voelde mijn eigen grenzen niet meer aan. Zo erg dat ik opgebrand en uitgeput was toen mijn lijf – godzijdank – ermee ophield.'

Topcoach opent de beerput: 'Ik sloeg door'

Gerrit Beltman werd al eerder beschuldigd van onmenselijke trainingsmethoden. Hij mishandelde en vernederde jonge topturnsters, en is net als andere trainers nog steeds werkzaam als coach. De Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie (KNGU) greep en grijpt nauwelijks in. En dat wringt. Hoe konden wanpraktijken tot de dag van vandaag voortduren? „Over pedagogiek werd niet gesproken.”

Marco Knippen
m.knippen@mediahuis.nl

Over de turnsport hangt een donkere sluier. (Seksueel) grensoverschrijdend gedrag lijkt de norm te zijn en is aan de orde van de dag. Ook in Nederland.

In 2011 traden vier turnsters van de 'gouden generatie' met ontboezemingen naar buiten. Ze deden hun beklag over het trainingsklimaat en spraken van fysieke en mentale mishandeling. De beschuldigingen waren gericht aan twee trainers: naast Gerrit Beltman ook oud-bondscoach Frank Louter. In maart 2013 volgde het boek 'De onvruchte oefening' van Stasja Köhler en Simone Heitinga, dat een onthutsend inzicht geeft in Beltmans werkwijze.

Verjaring

Vandaag doorbreekt Beltman in deze krant het stilzwijgen en geeft hij volmondig zijn fouten toe. 'Ik sloeg door,' erkent hij. Hij wil dat de beerput wel helemaal opengaat: andere trainers waren ook schuldig en de bond doet en deed weinig. De turnsters doen een boekje open (p. 14-15) over wat hen is overkomen, vaak met huiveringwekkende details.

De beide coaches raakten inder tijd tijdelijk hun trainerslicentie kwijt. De tegen Beltman ingebrachte zaken werden geseponneerd vanwege verjaring en gebrek aan onweerlegbaar bewijs.

De toenmalige KNGU-voorzitter Jos Geukers bood publiekelijk zijn excuses aan. Er werd een 'tienpuntenplan' opgesteld om wantoestanden in de toekomst te voorkomen, een plan dat aansloot bij het landelijke programma 'Naar een veiliger sportklimaat' van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Turntrainers moesten voor-

taan bij een aanstelling de NL Coach-beroepscode tekenen. Maar het grensoverschrijdend gedrag hield aan en beperkte zich niet tot de twee coaches, een conclusie die in de wetenschappelijke rapportage 'Turnonkruid: gemaaid maar niet gewied' uit januari 2015 werd onderschreven.

Vorig jaar bracht de KNGU een onderzoeksrapport van het Instituut Sport Rechtspraak over SV Pax Haarlemmermeer naar buiten, over 'een aantal specifieke situaties waarin sprake is geweest van grensoverschrijdend c.q. ongewenst gedrag', in de periode van mei 2017 tot januari 2018. Die uitkomsten wekten verbazing bij turnsters, ouders van slachtoffers en vertrokken coaches.

Structureel

Onderzoek van deze krant wees uit dat het grensoverschrijdend gedrag bij SV Pax Haarlemmermeer – inmiddels door de KNGU aangewezen als landelijk steunpunt – een structureel karakter had en zich niet beperkte tot het genoemde tijdvak, waarbij de beschuldigingen bestonden uit verbale intimidatie, mentale beïnvloeding, het aanwakkeren van eetproblematiek en het negeren van medische protocollen rond blessures.

Hoofdcoach Patrick Kiens, de cultuurbepaler binnen de club, is nog altijd bij het huidige olympische traject betrokken. Voor een andere coach die in het verleden met grensoverschrijdend gedrag in verband is gebracht, geldt hetzelfde.

Dinsdag maakte de KNGU, die sinds vorig jaar werkt met 'Het pedagogisch ABC', bekend een onafhankelijk onderzoek doen naar grensoverschrijdend gedrag in de Nederlandse gymnastiek. Aanleiding is de Netflix-documentaire 'Athlete A' en de verhalen over misbruik die daardoor loskwamen.

De beschuldigingen bestonden uit verbale intimidatie, het aanwakkeren van eetproblematiek en het negeren van protocollen rond blessures

De Netflixserie gaat over het misbruikschandaal in de Amerikaanse turnwereld. Teamarts Larry Nassar werd in de zomer van 2017 veroordeeld tot 175 jaar celstraf voor het misbruiken van tientallen turnsters, onder wie viervoudig olympisch kampioene Simone Biles.

De gymnastiekunie roept sporters en clubs op om zich te melden en hun ervaringen te delen. „Maar tegelijkertijd moeten we ook kritisch naar onszelf blijven kijken: doen we als bond de juiste dingen? Dit is echt een langlopend proces, waar constante kritische toetsing nodig is”, aldus directeur Marieke van der Plas.

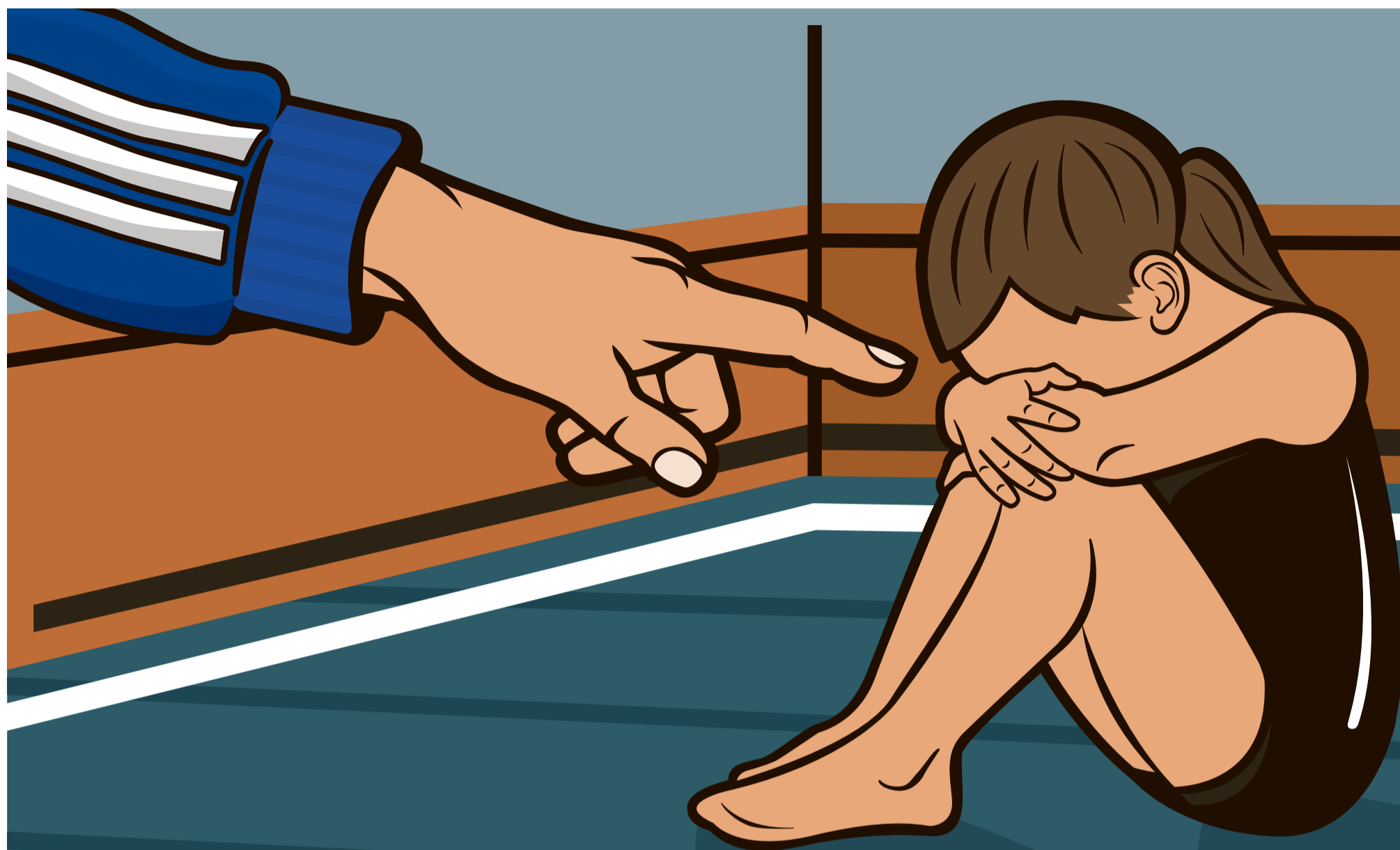
In 2019 werd, als het om de turnsport betreft, volgens de KNGU vier keer contact opgenomen over seksuele intimidatie en 38 keer over andere vormen van grensoverschrijdend gedrag. Bij het ISR loopt momenteel één onderzoek: naar seksuele intimidatie rondom een trainer in de breedtesporttak.

Verantwoording

Deze krant heeft afgelopen maand onderzoek gedaan naar grensoverschrijdend gedrag in de turnsport. De identiteit van de tien turnsters is bij de hoofdredactie bekend. Onder hen bevinden zich WK-deelnemers, EK-gangers en Nederlands kampioenen. De uitlatingen zijn, waar mogelijk, gecontroleerd en getoetst. Ook is gesproken met ouders, en is informatie ingewonnen bij coaches die niet in de beschrijvingen voorkomen maar gebeurtenissen van dichtbij hebben gezien. Bovendien is inzage verkregen in klachtdossiers, verslagen van een tuchtzaak, briefwisselingen van ouders met trainers, mail- en appconversaties. Er is bewust voor gekozen om directe verwijzingen naar trainers, coaches en clubs weg te laten, omdat de wanpraktijken zich niet alleen tot hen of de bewuste locaties vereng(d)en.

Meldpunt

Bent u slachtoffer van grensoverschrijdend gedrag en wilt u uw ervaring delen? Mail naar sportmisstanden@mediahuis.nl. Meldingen zijn vertrouwelijk, zonder toestemming volgt geen publicatie.

ILLUSTRATIE JORIS DE HAAN

Hij is de verpersoonlijking van het grensoverschrijdend gedrag in het Nederlandse turnen. Terrecht, zo stelt Gerrit Beltman, 'want het gedrag wat ik vertoonde, is op geen enkele wijze goed te praten'. Daarom trekt hij het boetecleed aan. Maar er zit hem ook iets dwars. Waar Beltman zich aan stoort, is het gebrek aan volledige openheid over de misstanden door de Nederlandse gymnastiekunie KNGU. „Ik was, en ben, niet de enige – integendeel. De kans dat je als turnster – en dan praat ik over de topsportkant – getraumatiseerd uit de strijd komt, is groter dan dat je onbeschadigd blijft.”

Beltman (64) kan het weten. Sinds het begin van de jaren tachtig is hij als coach in de sport actief en inmiddels is hij een gevestigde naam. Hij werkte met olympiërs, WK-deelnemers en EK-gangers, staat aan de basis van de Nederlandse opmars in het internationale turnen en verlegde nadien zijn vizier naar het buitenland: België (Vlaanderen), Canada, weer België (Wallonië) en momenteel Singapore. Zo leidde Beltman Renske Endel op, tot een jaar voordat de Noord-Hollandse in 2001 in Gent op het toetstel brug vicewereldkampioene werd.

Endel, eveneens de nummer twee van Europa in 2002, was echter ook slachtoffer van zijn schrikbewind, net als onder meer haar voorgangsters Stasja Köhler en Simone Heitinga, het tweetal dat in 2013 op indringende wijze in het boek 'De onvrije oefening' de jarenlange onderdrukking beschreef.

U mishandelde turnsters fysiek, intimideerde, negeerde, isoleerde, manipuleerde en zette de turnsters dagelijks op de weegschaal. Stelselmatig. Dat zijn geen misselijke aantijgingen. „Ik schaam mij diep. Nooit heb ik bewust de intentie gehad om te slaan, om te schelden, te kwetsen of te kleineren, om ze monddood te maken, om constant denigrerende opmerkingen over het gewicht te maken. Maar het gebeurde wél. Ik sloeg daarin door, dacht dat het de enige manier was om een topsportmentaliteit te kweken. Ik verwijt mezelf dat ik tekort ben geschoten.”

Er was geen moreel kompas, blijikbaar? „Ik was gedreven, bezeten zelfs. Ik wilde per se winnen, ten koste van alles.

Dat is geen rechtvaardiging, excuus of verzachtende omstandigheid, maar slechts een verklaring. Een gebrek aan sociaalpedagogische kennis zal mij wellicht hebben opgebroken.”

Waarom dacht u dat dit de juiste handelwijze was?

„Toen ik begon, stelde het turnen in Nederland niet veel voor. Ik had geen referentiekader, keek naar het buitenland en dan vooral naar Oost-Europa. Daar kwamen de kampioenen vandaan. Ik kopieerde de aanpak, waarin het er niet zachtzinnig aan toe ging, klakkeloos. Dat is naïef en laakbaar natuurlijk, maar ik meende er goed aan te doen.

Dus stelde ik me spijkerhard op. Mijn wil was wet, tegenspraak dulde ik niet. Ik deed geen con-

„Ik dacht dat het de enige manier was om een topsportmentaliteit te kweken. Ik verwijt mezelf dat ik tekort ben geschoten

cessies en sloot geen compromissen.”

Hoe kon u dit voor zichzelf legitimeren?

„Ik zag mijn fouten niet in, realiseerde mij te weinig dat ik over de schreef ging. Om mij heen zag ik het immers ook gebeuren. Ik stond niet stil bij de scherpe kantjes. De prestaties gingen vooruit, dus maakte ik mezelf wijs dat het de juiste manier van doen was.”

Zag u niet wat het met turnsters deed, tot welke trauma's het leidde?

„Ik zag ze niet als individuen, maar behandelde ze als een gebruiksvoorwerp, besef ik nu. Ik wilde naar de Olympische Spelen. Ik aasde op medailles bij WK's en EK's. Die doelen heiligden alle middelen. Het ontging mij dat ik hun talent daarvoor misbruikte. Ik had geen oog voor de andere kant

Gerrit Beltman, in 2005.

van de medaille, vroeg mij niet af: is dit wat zij ook willen?”

Wanneer kwam het besef dat u alle perken te buiten ging?

„Toen Renske Endel van de ene dag op de andere zei: 'Ik ga bij je weg'. Ik had het niet zien aankomen, schrok me kapot, dacht: huh, we zijn toch samen een missie aan het najagen?

De breuk zette me aan het denken. Al ging de kentering niet vanzelf. Daar is een periode van zelfreflectie aan voorafgegaan. De transformatie kostte tijd.”

Hoe konden de wanpraktijken uiteindelijk zo lang voortduren?

„In die eerste decennia ben ik nooit terecht geweest. Niemand nam de moeite om diepgaand met mij van gedachten te wisselen, laat staan te schetsen hoe het wel moet en mij bruikbare handvatten te geven.

Vanuit de bond ontbrak het aan

corrigerend vermogen, over pedagogiek werd niet gesproken. Was iemand met kennis van zaken maar de confrontatie aangegaan en had-ie gezegd: 'Zeg vriend, zo doen we dat niet'.

Pas later, toen ik in het buitenland werkte, kreeg ik een spiegel voorgehouden. En werd ik uitgedaagd transparant te zijn. Onder meer doordat trainingen, zoals in Canada, vrij toegankelijk waren voor ouders en mij te verstaan werd gegeven dat ik duidelijker moest gaan communiceren.”

Waar heeft dat toe geleid?

„Ik sta er anders in nu. Het gaat niet langer om mij, maar om de turnsters. Ik faciliteer hen, sta hen bij. Op jonge leeftijd leg ik ze uit wat nodig is, op oudere leeftijd adviseer ik ze – een belangrijk nuanceverschil. Het is hún carrière, ik wijs ze voornamelijk de weg.

Het resultaat doet er voor mij tegenwoordig minder toe, het gaat er vooral om dat de turnsters voldoende hebben in wat ze bereiken. Dus als ze eens een dagje vrij willen zijn, voor bijvoorbeeld een verjaardagsfeestje, dan is dat bespreekbaar – want die ene dag maakt niet het verschil in nadelig opzicht. En bij een pijnlijke grimas of tranen informeer ik wat er aan de hand is, vanuit een positieve grondhouding. Emoties hebben immers een achterliggende reden.

Uit die wisselwerking haal ik mijn plezier en motivatie, terwijl vroeger slechts sportief succes voor genoegdvoering zorgde. Ik was destijds afgestompt geraakt, voelde me eenzaam en onthemd.

Buiten hun schuld om hebben de turnsters zich waarschijnlijk ook

'Ik zag turnsters niet als individuen, maar behandelde ze als **gebruiksvoorwerp**'

'Ik was bezeten en ik was niet de enige'

verlaten gevoel. Dat valt de ouders niet aan te rekenen, zij zijn door mijn toedoen buitenspel gezet. Mij treft blaam.”

Wat is eigenlijk de reden dat u juist nu de publiciteit zoekt? „Ik kan de klok niet terugzetten, maar ik kan wel proberen een bijdrage te leveren aan een veiliger klimaat. Want aan de voorkant is het nog altijd niet goed geregeld, blijkt in andere landen maar dus ook hier in Nederland. De kans op beschadiging is te groot.

Het klopt dat turnsters uitermate doelgericht kunnen werken en op jonge leeftijd meer pijn kunnen verdragen dan jongens. Maar dat moet zich niet vertalen in onnodig pijnigen.

Deze sporters beginnen heel jong, slaan een belangrijk deel van hun jeugd over. Dat is nogal een opoffering. Het plezier en de passie dienen daarom voorop te staan, in ieder geval tot aan de puberteit. Trainen moet op een speelse wijze gaan. Er moet gedoseerd worden. En we moeten ons afvragen of het gewenst is om op zo'n jonge leeftijd al circa dertig uur met ze in de zaal te staan. Die omvang dient wellicht pas in een later stadium te worden gedraaid.

Het systeem moet daarom de schop, een cultuurverandering is bittere noodzaak. De boog kan niet van kleins af aan gespannen zijn, dat lokt een burn-out of blessureleed uit.

Het gaat erom dat ze pas als senioren volledig ontwikkeld zijn, niet eerder. We moeten af van dat verstikkende prestatieklimaat, van de afrekencultuur op te jonge leeftijd.”

„Wat ik heb gedaan, is onverteerbaar. Ik denk vaak: verdomme, waarom was ik een van die klootzakken?”

Snapt u dat oud-turnsters, slachtoffers van uw gewraakte aanpak, vinden dat u niet meer in de turnzaal thuishoort?

„Dat begrijp ik donders goed, vanuit hun perceptie. En in zekere zin hebben ze volkomen gelijk. Trainen moet op een speelse wijze gaan. Er moet gedoseerd worden. En we moeten ons afvragen of het gewenst is om op zo'n jonge leeftijd al circa dertig uur met ze in de zaal te staan. Die omvang dient wellicht pas in een later stadium te worden gedraaid.

Het systeem moet daarom de schop, een cultuurverandering is bittere noodzaak. De boog kan niet van kleins af aan gespannen zijn, dat lokt een burn-out of blessureleed uit.

er bewust voor.

„Wat mij dwarszit, is dat een andere coach en ik er telkens worden uitgelicht. Dat doet geen recht aan de onwenselijke situatie.

Er waren, en zijn, meer coaches die zich hetzelfde (hebben) gedragen. Ik stond naast ze in de zaal, zag dat zij hetzelfde deden waarvan ik nu doordrongen ben geraakt: psychische en fysieke geseling.

Een van hen is bijvoorbeeld nog altijd bij het huidige olympische traject betrokken. Diegene heeft zich niet hoeven te verantwoorden. Binnen de bond is men op de hoogte, maar er is geen actie op ondernomen. Dat wringt en frustreert me.”

De KNGU stelt daarentegen het voortouw te willen nemen in een wereldwijde cultuurverandering.

„Ik wil graag geloven dat de intenties goed zijn. Maar als de turnsport, zoals KNGU-directeur Marieke van der Plas onlangs in een interview zei, in z'n totaliteit door een pedagogische wasstraat moet, dan dien je eerst je eigen wasje te draaien. En dat is tot nu toe niet gebeurd. Volledige openheid van zaken is nooit gegeven en zittende coaches wordt nog altijd de hand boven het hoofd gehouden. Ik vind dat een verkeerd signaal en niet kunnen.

Wil je als organisatie die voortrekkersrol vervullen, dan zul je toch echt eerst intern schoon schip moeten maken. Anders is het symboolpolitiek en louter voor de bühne.”

Marco Knippen

Reactie Renske Endel, Stasja Köhler en Simone Heitinga:

Door te stellen dat het nooit zijn intentie was, zwakt Gerrit Beltman zijn onmenselijke gedrag af. Hij was niet spijkerhard, maar verknijpt.

Elke vorm van empathie ontbrak. Anders had zijn wreedheid ook niet ruim dertig jaar voortgeduurd.

Dat het aan de cultuur lag, is onjuist. Beltman was de cultuur,

hij zette de toon in Nederland. Anderen volgden zijn voorbeeld (maar zijn wél verantwoordelijk voor hun grensoverschrijdende gedrag).

De spijtbetuiging, die wij niet zo ervaren, is bovendien te specifiek aan ons gericht. Wij zijn niet de enige slachtoffers, integendeel. Vele andere meisjes trof hetzelfde lot.

Sportpsycholoog: het gebeurt nog steeds

Vanuit de hulpverlening luidt sportpsycholoog Karin de Bruin de noodklok. Zij ziet in haar praktijk wat de gevolgen voor de turnsters zijn.

De Bruin staat turnsters bij die slachtoffer zijn van (seksueel) grensoverschrijdend gedrag. Ze promoveerde in 2010 op het onderwerp eetproblemen in de sport. „Ik zit nu twintig jaar in het vak. In essentie is er niets veranderd. Wat toen gebeurde, heeft nog steeds plaats. Dat is een treurigstemmende constatering.”

Op dit moment heeft De Bruin ook een turnster in behandeling.

„Het gaat van generatie op generatie, geen lichting ontspringt de dans. Het is een ontluisterend beeld, net als de eetproblematiek die er vaak mee gepaard gaat. Uit mijn onderzoek bleek dat zo'n 50 procent van de turnsters in het topsegment met een eetstoornis kampt; dan is er waarschijnlijk sprake van onder-rapportage. Hongerdiëten zijn eerder regel dan uitzondering.”

Met de mond belijden de huidige bondsbestuurders mooie woorden, maar die blijken weinig waard, meent zij. „Op papier wordt grensoverschrijdend gedrag aangepakt, door de turnbond maar ook door sportkoepel NOC NSF en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Er zijn protocollen, maar

met die richtlijnen en gedragsregels is de kous af. In de praktijk zie je er niets van terug.”

Loyaliteitsconflict

Misstanden aan de kaak stellen, is lastig, benadrukt De Bruin. „Er heerst een angstcultuur, bij de turnsters is sprake van een loyaliteitsconflict en deze meisjes wordt aangepraat dat het allemaal aan henzelf ligt. In een situatie dat de sociaal-emotionele ontwikkeling al is verstoord, wreekt zich dat. Daarnaast worden klokkenluiders als *persona non grata* bestempeld. Zij worden eruit gewerkt, staan buitenspel, opereren dan in de marge.”

Het Centrum Veilige Sport Nederland (CVSN) is het meldpunt voor seksueel misbruik en ander grensoverschrijdend gedrag; het Instituut Sport Rechtspraak (ISR) onderzoekt meldingen en klachten en tuchtrechtelijke uitspraken. „Liever zeg ik wat anders, maar sporters die bij mij komen ontraad ik naar het ISR te stappen. Veelal wordt er niets mee gedaan of leidt het tot seponering. Het slachtoffer wordt dan extra leed berokkend. We noemen dat hertraumatisering. In doorverwijzing naar het CVSN ben ik minder terughoudend, al heb ik daar ook ambivalente gevoelens. Van sporters vernem ik dat zij zich daar niet altijd even goed gevoeld of geholpen voelen.”

Mishandeld, vernederd en

De harde hand van de coach moest resulteren in internationale topprestaties. De oogst is een martelgang voor de sporters, blijkt uit een reeks gesprekken met turnsters. Topturnen in Nederland staat voor angst, vernedering en traumatisering. Het schrikbewind beperkt zich niet tot één coach, één club of één generatie. Het gebeurde toen, en het gebeurt nog steeds. Het begon al op 7-jarige leeftijd. Tien (ex-)turnsters – de jongste nu 18 jaar en de oudste 41 – schetsen de tirannie, geanonimiseerd en gebundeld per categorie. „Na tien jaar durf ik eindelijk te erkennen dat het niet normaal is wat mij is overkomen.”

Marco Knippen
m.knippen@medialhuis.nl

FYSIEKE MISHANDELING

„De opmerking floept eruit, bijdehand misschien maar verder onschuldige: 'De brigadier staat voor me.' Wat volgt: aan mijn haren word ik door de zaal naar de kleedkamer geslept.

'Ik kan het niet', stamel ik. Hij

Hij grijpt met zijn handen mijn keel vast en tilt me aan mijn nek de lucht in

ontploft, schreeuwt: 'Dat maakt me niks uit, je doet het gewoon verdomme.' Ik verstar, sta aan de grond genageld, durf het alsnog niet. Hij loopt naar mij toe, ik zie de woede in zijn ogen. Eenmaal bij me slaat hij me met een vlakke hand in mijn gezicht.

Opnieuw moet ik het touw vastpakken en omhoog klimmen. De blaren staan op mijn handen. Eenmaal boven verzuren mijn vingers en glijd ik in rotvaart ongecontroleerd naar beneden. Mijn dijbenen zitten vol striemen en schuurplekken, mijn rechterhand bloedt. De coach slaat er geen acht op en zegt: 'Niet aanstellen, nóg een keer naar boven.'

Ik kan geen kant op, zit klem tussen hem en de muur. Hij grijpt met zijn handen mijn keel vast en tilt me aan mijn nek de lucht in, zijn gezicht zo dicht bij de mijne dat ik zijn adem kan voelen. Ik hoor een schraapgeluid, gevolgd door een spuggeluid, en voel een dikke klodder in mijn gezicht."

UITSCHULDEN EN VERNEDEREN

„Waarom heb je je haar niet in een strak knotje maar in een losse paardenstaart?', vraagt hij aan mij. Ik houd m'n mond, uit angst. Dan sist hij: 'Ben je een slet of zo?'

Ik krijg een zakje snoep van mijn

Ik hoor een spuggeluid en voel een dikke klodder in mijn gezicht

vader, na een wedstrijd die goed is gegaan. De coach ziet dat. De volgende dag wordt de hele groep bij elkaar geroepen. Ik word ten overstaan van iedereen volledig afgebrand, schaam me kapot en voel me nog kleiner dan ik al ben.

Een oefening gaat niet naar behoren. De hoofdtrainer is boos en roept: 'Ik ben klaar met je, kap er maar mee.' Ik blijf bedremmeld

staan, weet niet wat te doen. Dan passeert de assistent en zegt: 'Kom op, niet treuzelen, springen.' Ik doe dat en krijg van de hoofdtrainer de wind van voren: 'Ik had toch gezegd dat je moest stoppen, dombo.'

Op zondag heb ik een Nederlandse titel gewonnen. Ik voel me trots. De volgende dag tijdens de ochtendtraining zegt de coach tegen mij: 'Denk nou maar niet dat je iets voorstelt, want dat is niet zo.'

Ik val ongelukkig van de balk, heb pijn. De trainer vloekt me stijf en schreeuwt dat ik er weer op moet. Ik wacht te lang. 'Ga als de sodemieter die balk op, anders doe ik je wat.'

Als gevolg van de stress hebben veel meisjes bepaalde tics ontwikkeld. Vaak maakt de trainer ons belachelijk. Dan gaat hij heel overdreven en debiel ons na zitten doen. Kleineren is zijn methode om je murw te beuken."

NEGEREN

„Ik moet voor het eerst een nieuw element op de balk doen. Ik blokkeer, en durf daarna niet meer. De trainster draait zich om en gunt mij geen blik meer waardig. Anderhalf uur sta ik daar maar op die

Een meisje is aan het huilen, wij moeten haar de rug toekeren

balk, bewegingsloos. Een meisje verstuurt zich. Ze heeft pijn, kan nauwelijks staan, de tranen staan in haar ogen. Ik vraag hoe het gaat. Dan draait de coach zich naar mij toe. 'Hou eens op jij, zij is onze aandacht niet waard.'

Een kampioenschap is niet goed gegaan, de prestaties bleven achter bij de verwachting. De volgende dag krijg ik de volle laag. De dagen erna wordt geen woord met mij gewisseld. Ik ben uit de gratie, doe er voor hem niet toe. Een ander meisje moet huilen. Wij zien het allemaal, maar mogen haar niet troosten – sterker, we moeten haar de rug toekeren. 'Janken is voor watjes', blaft de coach. 'Ik wil je daarom niet meer zien, ga maar naar de kleedkamer.'

Ik ben van de ene club naar de andere overgestapt. Als ik de zaal binnenkom, zie ik de andere meisjes als dooie mussen op de mat zitten. Niemand zegt iets tegen elkaar, het is doodstil in de zaal en de trainer zit verstopt in zijn hokje. Ik ga erbij zitten, houd ook maar mijn mond, en denk: hij zal me zo wel aan de groep voorstellen. Nee dus, een introductie blijft uit. Als het kennelijk tijd is, staan ze op en gaan ze rondjes rennen. Ik ren mee, beduusd dat dit mijn welkom is. Ik voel me meteen een nummertje.

Ik heb last van mijn rib. In het ziekenhuis wordt een stressfractuur geconstateerd. Als ik dat op de training aan de trainer laat weten, zegt hij 'leuk' en loopt weg. Tijdens de laatste training van de week ben ik moe. Ik heb nog een vloeroefening te gaan, maar verzamel al m'n moed en zeg dat ik bekap ben. Ik krijg te horen: 'Je gaat het gewoon doen.' Ik gehoorzaam, maar een gevoel van onveiligheid bekruipt me. Want hoewel ik de ogen in m'n rug voel priemen, laat hij me volkomen aan m'n lot over."

tuur geconstateerd. Als ik dat op de training aan de trainer laat weten, zegt hij 'leuk' en loopt weg.

Tijdens de laatste training van de week ben ik moe. Ik heb nog een vloeroefening te gaan, maar verzamel al m'n moed en zeg dat ik bekap ben. Ik krijg te horen: 'Je gaat het gewoon doen.' Ik gehoorzaam, maar een gevoel van onveiligheid bekruipt me. Want hoewel ik de ogen in m'n rug voel priemen, laat hij me volkomen aan m'n lot over."

MANIPULEREN EN MACHTSMISBRUIK

„Op een gegeven moment willen m'n beste vriendinnetje en ik tegelijk met turnen stoppen. De trainer krijgt dat in de gaten en verbiedt ons nog langer met elkaar op te trekken. Omdat wij volgens hem een slechte invloed op elkaar zouden hebben.

Tijdens een trainingsstage zijn andere coaches aardig en grappig naar mij toe. Zo kan het dus ook, denk ik. Dan valt me op dat mijn trainer hetzelfde doet naar de meiden van die andere clubs, terwijl hun eigen trainer ze vervolgens staat uit te foeteren. Even later heeft mijn eigen coach het ook op mij gemunt.

Het ene moment prijst hij je de hemel in, een andere keer trapt hij je de grond in. Dan is hij charmant, vervolgens weer boos. Zo brengt hij je constant in verwarring, stoot hij je af en trekt hij je aan. Daarom kan ik hem niet haten, maar ik ben wél altijd bang voor hem.

Zijn stem slaat over, uit frustratie. 'Ga dan huilen, trut!' Ik reageer niet, waardoor hij nóg kwader wordt. Mijn gevoelens zijn uitgeschakeld, het laat me koud, ik kan niet meer geraakt worden. Het enige wat ik denk: 'Dat ga ik dus echt niet doen.' Eindelijk kan hij me eens niet de baas zijn.

Altijd is er een stemmetje dat zegt dat ik niet mag opgeven. Hier heb ik mijn hele leven voor getraind, toch? Dit levert een enorme tweestrijd op die ik niet kan winnen, en maakt mij chantageer voor gestoorde coaches.

Een (bonds)coach kan je maken of breken. Zelfs als je aan de kwalificatiecriteria voldoet, kan het zijn dat je wordt geslachteerd. De spelregels worden achteraf veranderd, juryleden beïnvloed. Zo ben ik belangrijke kampioenschappen misgelopen.

Zijn stem slaat over, uit frustratie: 'Ga dan huilen, trut!'

Ik zie een briefje op de deur van de turnzaal geplakt, voor het begin van de middagtraining. Er staat op: 'Welkom in het revalidatiecentrum van (clubnaam). Linksaf: fysieke revalidatie. Pak het schema van je 'peut', loop naar het geschikte trainingsapparaat en ga aan het werk. Rechtsaf: voor mentaal gestoorden.

Heb een goed gesprek af lees een boek. Rechtdoor: voor diegene die een technische aanwijzing wil."

ISOLEREN

„Niemand anders wordt in de zaal toegelaten, je bent afgesloten van de buitenwereld. Ouders zijn niet welkom, een arts of fysiotherapeut bij hoge uitzondering. Maar als die dan kritiek uiten, zijn ze weg en

Je voelt je misbruikt en je vertrouwen wordt beschaamd, maar je weet niet beter

zie je ze ook niet meer terug. Zoals die ene arts mompelde: 'Dit is pure kindermishandeling.'

Omdat buitenstaanders niet welkom zijn, krijg je nooit een terugkoppeling of iets deugt of niet. Je voelt je misbruikt en je vertrouwen wordt telkens beschaamd, maar je weet niet beter en begint het te normaliseren. Het hoort kennelijk zo te gaan, denk je. Daarbij is de coach door de vele trainingsuren een surrogaatouder

Het verborgen leed van eenzame opsluiting is gedeeld verdriet

en heeft-ie een voorbeeldfunctie. Zodoende ontstaat er ook nog eens een loyaliteitsconflict.

Het verborgen leed van eenzame opsluiting is gedeeld verdriet. Jij weet dat je het pisaaltje kunt zijn, alleen niet wanneer. De anderen hebben hetzelfde gevoel. Daarover wordt onderling niet gepraat. Met je ouders bespreek je het zeker niet, iets wat er vanaf het begin af aan wordt ingestampt. Je mond opentrekken, leidt tot straf. En je weet: wat er ook gebeurt, de trainer zal benadrukken dat het jouw schuld is.

Je laat het wel om uit de school te klappen, uit angst voor represailles. Misstanden vallen immers doorgaans niet te bewijzen, want het gebeurt achter gesloten deuren. Bovendien geldt de ongeschreven regel: wat in de zaal gebeurt, blijft in de zaal. Dus stop je het weg, houd je je kaken stijf op elkaar."

ANGSTCULTUUR

„Je bent continu in de greep van stress. 's Avonds val je niet in slaap

van je identiteit beroofd

We durven elkaar nooit aan te kijken. Uit angst voor een woedeaanval

omdat je zenuwachtig bent voor de trainingen van de volgende dag. En de volgende ochtend ga je met lood in de schoenen naar de hal.

Je bent voortdurend alert, let op zijn lichaamstaal en gedrag. Sloft hij de zaal in, dan weet je: hij heeft er geen zin in, dit wordt afzien. Roetsjt hij de lichten aan, dan denk je: *Oh my God*, hij is in een rothumeur.

Je zwemt in een soort van fuik. Je weet dat je het te verduren krijgt, maar kunt niet terug. Dus onderga je het, bijna als een robot, beheerst door angst.

Ik haat de trainer echt, maar het komt niet in je op om weg te blijven, vanwege je jonge leeftijd en omdat – in mijn geval – ouders die te veel pushen omdat hun kind talent heeft.

Turnen wordt het enige houvast in je leven; door de vele trainingsuren, het hersenspoelen door trainers en de bijkomende isolatie hoort kennelijk zo te gaan, denk je. Daarbij is de coach door de vele trainingsuren een surrogaatouder

Brug vind ik een eng toestel, omdat ik niet zoveel knijpkracht heb. Maar de trainer staat me niet toe om de bruglegger minder glad te maken door er water of magnesium op te smeren. Dat is maar tijdverspilling, vindt hij. Levensgevaarlijk, omdat je – zeker als je geen leertjes hebt – uit de brug kan schieten en op je nek kan landen.

Het is altijd doodstil in de zaal. Niemand spreekt met elkaar, de muziek mag niet aan. We durven elkaar zelfs niet aan te kijken. Uur na uur, dag in dag uit. Uit angst voor een woedeaanval."

BLESSURELEED EN FYSIEK ONGEMAK

„Tijdens een kwalificatietoernooi glijd ik van de brug en val ik hard op de grond. Mijn knie zwelt op en mijn scheenbeen wordt blauw. Ik

Ik blesseer me ernstig. 'Rot op, je ligt in de weg'

verga van de pijn, kan geen normale pas zetten. 'Loop eens normaal joh', is het enige dat de coach zei. Ik moet door, stoppen is geen optie.

Tijdens een EK raak ik depressief. Ik slaap nauwelijks meer, lig

de hele nacht te woelen. De dag van de finale voel ik me bij het opstaan duizelig, slappes en tril ik over mijn hele lichaam. Ik laat het weten aan de bondsarts. Ze neemt mij niet in bescherming en zegt slechts: probeer maar gewoon de warming-up te doen, als het niet erger wordt kun je gewoon de wedstrijd in. Tijdens de wedstrijd vind ik onvermoede krachten en blijf ik op de been door energiedrankjes. Het gaat voor geen meter, maar het enige wat ik denk is: Ik moet ook die volgende oefening zien door te komen.

Ik breek mijn rechtervoet als gevolg van overbelasting. De klachten verergeren, maar de fysiotherapeut wuift het weg, vind dat er niets aan de hand is. De coach zegt bovendien: pijn is een mentale kwestie. Een jaar later overkomt mij hetzelfde met mijn linkervoet; ik schiet in de stress. De enige gedachte die ik heb: ze geloven me toch niet, dus als ik het zeg krijg ik op m'n falie.

Ik raak tijdens de training ernstig geblesseerd en lig kreunend op de grond. Ik kijk recht in de ogen van de trainer aan de andere kant van de vloer. Ze blijft roerloos zitten, alsof ik mij aanstel. Mijn trainer vloekt, haalt een *ieepak* en smijt die naar mijn hoofd. Niemand komt naar me toe, dat is hier verboden. Omdat een trainingsmaatje nog haar oefening moet doen, schreeuwt mijn trainer: 'Rot op, je ligt in de weg.' Ik strompel, steunend aan de balletbar, naar de kleedkamer. Dan barst ik in huilen uit en bel mijn moeder. Zij haalt mij op en brengt me naar het ziekenhuis."

Ik raak tijdens de training ernstig geblesseerd en lig kreunend op de grond. Ik kijk recht in de ogen van de trainer aan de andere kant van de vloer. Ze blijft roerloos zitten, alsof ik mij aanstel. Mijn trainer vloekt, haalt een *ieepak* en smijt die naar mijn hoofd. Niemand komt naar me toe, dat is hier verboden. Omdat een trainingsmaatje nog haar oefening moet doen, schreeuwt mijn trainer: 'Rot op, je ligt in de weg.' Ik strompel, steunend aan de balletbar, naar de kleedkamer. Dan barst ik in huilen uit en bel mijn moeder. Zij haalt mij op en brengt me naar het ziekenhuis."

Ik raak tijdens de training ernstig geblesseerd en lig kreunend op de grond. Ik kijk recht in de ogen van de trainer aan de andere kant van de vloer. Ze blijft roerloos zitten, alsof ik mij aanstel. Mijn trainer vloekt, haalt een *ieepak* en smijt die naar mijn hoofd. Niemand komt naar me toe, dat is hier verboden. Omdat een trainingsmaatje nog haar oefening moet doen, schreeuwt mijn trainer: 'Rot op, je ligt in de weg.' Ik strompel, steunend aan de balletbar, naar de kleedkamer. Dan barst ik in huilen uit en bel mijn moeder. Zij haalt mij op en brengt me naar het ziekenhuis."

EET- EN GEWICHTS-PROBLEMATIEK

„Vier keer per dag moeten we op de weegschaal staan, voor en na de training. Als je niet bent afgeval-

Ik ben zo bang voor de weegschaal dat ik eerst mijn vinger in de keel steek

len, krijgt iedereen te horen dat je niet hard genoeg hebt getraind. Elke ochtend durf ik alleen maar water te drinken, bang om dik te worden.

Donut, puddingbroodje, muffin, dikke koe, vet varken, zeg. Deze woorden komen telkens terug om je duidelijk te maken dat je niet dun genoeg bent. Echt alles wordt aan gewicht gerefereerd. Je gaat ernaar leven, durft op een gegeven moment niets meer te eten. En ook niet te drinken, wat weer tot uitdroging leidt.

Ik ben zo bang voor de weegschaal dat ik voor het wegen eerst een vinger in m'n keel steek. Als ik word gewogen, zit de trainster opzichtig te eten.

Ik probeer de toorn van trainers

te voorkomen. Dat betekent dat ik niet in de positie wil komen dat ik commentaar krijg. Zo stop ik zelf met eten om niet te horen te krijgen dat ik te dik ben. Een eetstoornis is het gevolg.

Hebben we een wedstrijd gehad en rijd je met de coach mee terug, dan kun je er vergif op nemen dat er bij een tankstation wordt gestopt. Niet om te tanken, maar om

Ik durf niets te eten of te drinken. Anders krijg ik te horen dat ik te dik ben

twee Snickers te kopen. Die zijn niet voor mij of een andere turnster bedoeld, maar voor haarzelf. De reep eet ze in de auto op, waar wij bij zitten.

De angst om zoetigheid te eten zit zo diep, dat alles in het geniep gaat. Wij draaien een vol potje Nutella voorzichtig open, het cellofaan maken we een klein beetje los, we nemen een mespuntje chocopasta, strijken het weer strak, duwen het cellofaan terug en zetten het potje op dezelfde plek terug. Het blijkt voor niets te zijn, het wordt ontdekt.

Ik rust uit op de grond, de coach zeikt mij af: 'Hoe langer je met je reet op de mat blijft zitten, hoe dikker je wordt.'

De trainer bestempelt een meisje uit de groep tot rolmodel. 'Neem een voorbeeld aan haar.' Zij lijdt aan anorexia. De boodschap heeft dus een dubbele betekenis: haar maakt hij duidelijk dat ze ziek moet blijven, ons wordt verteld dat wij op een ongezone manier met het lichaam om moeten gaan."

GETEKEND VOOR HET LEVEN

„Je bent van je identiteit beroofd, voelt je een mislukking, ontwikkelt een sociale angst. Leven wordt overleven. Omdat turnen het enige is wat je had, wordt het dagelijks bestaan leeg en doelloos nadat je stopt.

De sporen die het achterlaat, zijn dieper dan een identiteitscrisis. Omdat je al zo jong van je persoon-

Ik ben opgebrand, depressief en uitgeput

lijkheid wordt beroofd, blijf je maar vastlopen. Je voelt je geen mens, maar een object. Bent niets waard, volgens jezelf. Want dat heb je immers altijd te horen gekregen.

Reactie KNGU

Steeds meer jonge sporters hebben de moed naar voren te stappen om hun verhaal te vertellen. Helaas herkennen we de verhalen, maar het blijft pijnlijk, schokkend en confronterend om de ervaringen van de turnsters te lezen. Meer dan ooit is er aandacht voor een veilige en pedagogisch verantwoorde gymnsport, en wat daarvoor nodig is. De verhalen bevestigen de noodzaak om het systeem écht te veranderen en een cultuurverandering te bewerkstelligen.

Als KNGU zetten we constant stappen om die cultuurverandering te versnellen. We kijken daarbij als sportbond ook kritisch naar onszelf: doen we genoeg en doen we de juiste dingen? Een onafhankelijk onderzoek is daarvan

het meest actuele voorbeeld. De KNGU neemt alle signalen serieus. Er is contact geweest met de heer Beltman. Vanwege de zorgvuldigheid is het van belang dat melders aangifte doen en dat alle informatie die bijdraagt aan onafhankelijke waarheidsvinding wordt gedeeld. We hebben de heer Beltman meermalen hiertoe opgeroepen.

Onze lijn is: elke stap die wij kunnen zetten om de cultuurverandering te versnellen, nemen we. We blijven alle sporters oproepen zich te melden bij het Centrum Veilige Sport en/of het Instituut Sportrechtspraak als ze ongewenst gedrag hebben ervaren, zowel nu als in het verleden. Dat kan via www.veiligesport.nl en of www.isr.nl.

Bijna elke nacht heb ik nachtmerries. Altijd speelt de coach daar een negatieve rol in, voel ik mij onveilig. Ik word in paniek wakker.

Door de mentale terreur heb ik niet voor mezelf leren opkomen, kan ik niet zijn wie ik wil zijn. Iedere dag heb ik daar last van, naast alle schuldgevoelens die mij achtervolgen.

Na tien jaar durf ik eindelijk voor mezelf te erkennen dat het niet normaal is wat mij is overkomen. Ik snap daardoor beter waar al mijn klachten vandaan komen. Ik ben hard aan het werk om mijn trauma's te verwerken, vertrouwen in mijn lichaam te krijgen en een eigen persoonlijkheid te ontwikkelen.

Ik voelde mijn eigen grenzen niet meer aan, ben er finaal overheen gegaan. Zo erg dat ik opgebrand, depressief en uitgeput was toen mijn lijf – godzijdank – ermee ophield, ik geblesseerd raakte en m'n turncarrière over was. Nu, vele jaren later, ben ik nog steeds niet hersteld van de vermoedheid en de depressiviteit, met als gevolg dat ik arbeidsongeschikt ben.

Een Post Traumatisch Stress Syndroom (PTSS) is bij me vastgesteld. Ik kan overvallen worden door extreme vermoedheid en kamp met depressieve klachten. Ik ben ervoor in behandeling, het gaat met vallen en opstaan.

Ik kan moeilijk functioneren in de samenleving. Relaties aangaan lukt mij niet, omdat ik mensen niet meer vertrouw. Het contact met mijn ouders is verstoord geraakt. In elk gesprek dat ik voer, ben ik bang dat de ander boos wordt of dat ik word terechtgezeven. Simpele verzoeken leiden tot een schrikreactie, omdat ik bang ben niet aan het verwachtingspatroon te voldoen. Ik vind mijzelf nog altijd te dik, schaam me voor mijzelf en dus heb ik moeite met intimiteit."

TOOS paul kusters
toosenhenk.nl

MONDKAPJES VERPLICHT IN SOMMIGE GEMEENTEN

René Dijkstra

Turn het turnen!

Het nu volgende citaat komt uit een studie waarop een van mijn medewerkers aan het lectoraat Jeugd en Opvoeding aan de Haagse Hogeschool in 2016 promoveerde en is opgetekend uit de mond van de directeur van een gymnastiekvereniging. „Veel coaches hebben een gespleten persoonlijkheid. Als ze in de gymzaal zijn houden ze er andere waarden en normen op na dan daarbuiten. Ze zouden tegen hun eigen kinderen nooit schelden en schreeuwen maar op het moment dat ze hun coach-kleren aandoen, worden schelden en schreeuwen normaal gedrag. Ze weten dat dat niet oké is: anders zouden ze de gordijnen en deuren niet dicht houden.” De studie naar de cultuur van bestuur en gedrag van gymnastiekverenigingen en daarin werkzame coaches werd uitgevoerd in opdracht van Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie (KNGU) en de stichting Veilig Sportklimaat (VSK) en kreeg als veelzeggende titel mee: *Turnonkruid: Onderzoek naar het dames (sub)turntopsportklimaat*. Het rapport van de studie waarvoor bestuurders, coaches, turnsters en ouders zijn geïnterviewd, is bepaald geen opwekkende leesstof. Alles wat er de afgelopen twee weken recent naar buiten is gekomen over de psychologische mishandeling van topturnsters in spe staat er al in. Zo wijzen meerdere directeuren erop dat coaches absolute controle over hun pupillen nastreven en het niet pikken als die tegen hun ouders klagen over hoe ze behandeld, afgebeekt, gekleinereerd of gestraft worden: „Als de ouders zich daarover komen beklagen, krijgt de pupil er vervolgens van de coach van langs. 'Je vertelt die dingen niet tegen je ouders. Wat we doen of zeggen hier, blijft hier en dat deel je niet met je moeder'. Dan wordt ze uitgescholden, voor de hele groep ten schande gezet of moet buiten de groep haar oefeningen doen. Je weet dan dat dit meisje thuis nooit meer iets durft te zeggen. Dat is wat we noemen totale controle.”

Maar waarom is daar vier jaar geleden niets over naar buiten gekomen? Het antwoord: de opdrachtgevers wilden dat per se niet. De onderzoekers zagen zich daardoor beperkt tot publicaties in internationale wetenschappelijke tijdschriften. Met als voorspelbaar gevolg dat er in de Nederlandse media geen aandacht aan is besteed. De wrange conclusie hieruit is dat het onafhankelijke onderzoek dat de KNGU naar aanleiding van de recente commotie heeft aangekondigd, allang gedaan is. Ik kan niet beoordelen in hoeverre men zich bij de Unie binnenshuis iets van het rapport heeft aangetrokken. Maar van haar mag worden geëist Turnonkruid nu vrij te geven. Want de discussie in de media dreigt volstrekt de verkeerde kant op te gaan door enkel coaches persoonlijk als barbertjes publiekelijk op te hangen.

De twee boven gegeven citaten maken duidelijk dat de bestuurders wisten hoe het er toe ging maar niet hebben ingegrepen. Ook voor hen was winnen het doel dat alle middelen heiligde. Inclusief de ontworping van de psychologische ontwikkeling van jonge meisjes. Om dat te voorkomen beveel ik aan dat vanaf nu bij trainingen altijd een psycholoog aanwezig is die kan ingrijpen als de trainer emotionele uitgluijers dreigt te maken.

KNGU trof in 2016 schikking met oud-bondscoach

Turnbond kocht Frank Louter af

Marco Knippen

Beekbergen ■ De Nederlandse gymnastiekunie (KNGU) is in de zomer van 2016 een schikking overeengekomen met Frank Louter, de in 2011 van grensoverschrijdend gedrag beschuldigde ex-bondscoach die momenteel opnieuw onder vuur ligt. De toewijzing van een door hem ingediende schadeclaim voor 'reputatieschade', ter hoogte van 50.000 euro en - volgens Jos Geukers - voor 'een zeer substantieel deel van dat bedrag' afgekocht, leidde het vertrek van de bondsvoorzitter in.

Louter werd in 2011 door zijn oud-pupillen Verona van de Leur, Suzanne Harmes en Gabriëlla Wammes beticht van slaan, kleineren, vernederen en uitschelden. De pas aange-treden Geukers liet zich vervolgens publiekelijk negatief uit over de voormalig bondscoach uit Schoorl, die op dat moment werkzaam was bij de Zoetermeerse club Pro Patria.

Louter stapte daarop in maart 2013 naar de rechter, die in een kort geding oordeelde dat Geukers onrechtmatig had gehandeld. Diens uitspraken werden niet gestaafd door onderzoek. Tot een toewijzing van een vordering kwam het daarentegen niet en een bodemprocedure bleef uit.

Pleitbezorger

De in 2011 aangetreden Geukers had zich toen reeds als pleitbezorger opgeworpen van repressieve maatregelen tegen trainers die over de schreef gingen, onder wie Louter, Gerrit Beltman en Esther Heijnen. Hij stelde zich tot doel om onder

meer trainerslicenties te kunnen afnemen, kwam in botsing met Louter, maar stuitte ook op weerstand bij medebestuurders. Zij stonden een voorzichtigere koers voor, met slechts oog voor preventie. Geukers werd intern verweten dat zijn morele kompas 'te zuiver stond afgesteld'.

In de zomer van 2016 diende Louter alsnog een schadeclaim bij de KNGU in. Dit was tegen het zere been van Geukers. De bondsvoorzitter weigerde over de brug te komen, uit 'moreel-principiële overwegingen' naar betrokken turnsters en ouders'. Hij dreigde met onmiddellijk aftreden als een deal werd gesloten. „Ik was van mening dat onder geen beding wangedrag en ontoelaatbare praktijken geldelijk beloofd konden worden.”

Buiten schot

Afgelopen woensdag maakte de KNGU bekend het topsportprogramma voor de vrouwen op te schorten, als reactie op de bekendmaking van turncoach Gerrit Beltman en de getuigenissen van tien turnsters in deze krant over stelselmatige misstanden. Bondscoach Gerben Wiersma en bondstrainer Vincent Wevers, beiden hier ook mee in verband gebracht, werden op non-actief gezet. Louter, die als privétrainer eveneens bij de Nederlandse selectie is betrokken, bleef daarentegen buiten schot. Net als overigens de ook van laakbaar gedrag betichte choreograaf Patrick Kiens, die als hoofdtrainer aan SV Pax Haarlem meer is verbonden.

Louter, die zich van commentaar onthoudt, is nu als clubtrainer actief bij TON Almelo. Zijn pupillen Laura de Witt en Sara van Disseldorp maken deel uit van de nationale ploeg die zich heeft gekwalificeerd voor de Olympische Spelen in Tokio in 2021.

Bondscoach Frank Louter (r.) praat met de vrouwen van de turnploeg die in 2001 de vijfde plaats behaalde in het landenklassement op het WK turnen in Gent in België. FOTO ANP/HH/TOUSSAING KLUITERS

een 'billijke schadeloosstelling'. Geukers deed dat niet, trok zijn kandidaatstelling in en is sindsdien niet meer betrokken bij het turnen.

De afgelopen week zocht Geukers desondanks weer de publiciteit. Hij liet weten voorstander te zijn van (terugbetaling van) psychologische nazorg aan beschadigde turnsters. Ook is hij van mening dat schadevergoeding voor immateriële schade op zijn plaats is. Bovendien riep hij op het aangekondigde onafhankelijk onderzoek naar de turncultuur niet te verengen tot de periode vanaf 2013 en zich niet alleen tot de topsport te richten, maar 'ook de bovenkant van de breedtesport in de doorlichting mee te nemen'.

Buiten schot

Afgelopen woensdag maakte de KNGU bekend het topsportprogramma voor de vrouwen op te schorten, als reactie op de bekendmaking van turncoach Gerrit Beltman en de getuigenissen van tien turnsters in deze krant over stelselmatige misstanden. Bondscoach Gerben Wiersma en bondstrainer Vincent Wevers, beiden hier ook mee in verband gebracht, werden op non-actief gezet. Louter, die als privétrainer eveneens bij de Nederlandse selectie is betrokken, bleef daarentegen buiten schot. Net als overigens de ook van laakbaar gedrag betichte choreograaf Patrick Kiens, die als hoofdtrainer aan SV Pax Haarlem meer is verbonden.

Louter, die zich van commentaar onthoudt, is nu als clubtrainer actief bij TON Almelo. Zijn pupillen Laura de Witt en Sara van Disseldorp maken deel uit van de nationale ploeg die zich heeft gekwalificeerd voor de Olympische Spelen in Tokio in 2021.

Besmette zorgmedewerker Huis ter Wijck werkte niet elders

Susanne Moerkerk

Beverwijk ■ Op drie etages van Viva-complex Huis ter Wijck in Beverwijk is een preventieve quarantaine ingesteld nadat zaterdag een uitzendkracht positief testte op corona. De medewerker heeft niet op andere locaties gewerkt.

De medewerker had klachten en werd vrijdag op verzoek van Viva getest op covid-19. Jose van Vliet, directeur van Viva Zorggroep: „De GGD geeft voorrang aan zorgmedewerkers, daardoor konden we vrijdag testen en was zaterdag de uitslag al bekend.”

Direct zijn de recente gangen van de medewerker nagegaan. Daaruit bleek dat ze op drie etages van het zorgcentrum heeft gewerkt. „Na de positieve test zijn de drie etages waar ze de afgelopen periode werkzaam is geweest, preventief in qua-

rantaine geplaatst. Alle medewerkers en bewoners zijn zaterdag getest, we hopen dat de uitslag zo snel mogelijk bekend is. Het is weekend en we zijn afhankelijk van het lab, zij werken in de weekenden gelukkig door. We monitoren iedereen zorgvuldig, er zijn op dit moment geen andere medewerkers of bewoners met corona-gereleerde klachten.”

De uitzendkracht heeft in de afgelopen periode alleen in Huis ter Wijck gewerkt, bevestigt Van Vliet. „Dit hebben we uiteraard direct gevraagd. Ze geeft aan niet voor andere Viva-locaties, maar ook niet voor andere zorgaanbieders gewerkt te hebben.”

Testen

Het protocol is direct in gang gezet, meldt Van Vliet, ook is er veel contact met de GGD. „De arts van ons crisisteam overlegt met de

GGD, onze eigen verpleegkundigen hebben aan de hand van de richtlijnen coronatesten afgenomen bij personeel, vrijwilligers en bewoners.”

Van Vliet laat zich niet uit over welke etages onder het quarantaine-regime vallen. „De familie van de bewoners is al ingelicht over de nieuwe regels. De deuren zijn niet op slot, er is geen bezoekverbod. Bezoek op deze afdelingen kan alleen plaatsvinden als er beschermende maatregelen worden getroffen. We hebben meer dan voldoende beschermingsmateriaal en het personeel is voorbereid.” De positieve test was even schrikken, erkent de directeur, maar daarna werd er door het team goed gehandeld. „We waren voorbereid, we hebben geleerd van de eerste golf besmettingen. Iedereen begrijpt de situatie, begrip is er ook bij bewoners en familie.”

Verpleegkundige neemt een coronatest af bij een bewoner. FOTO VIVA

Overtuigd zijn van verkeerde voorlichting

Peter Schat
p.schat@mediaparis.nl

Amsterdam ■ Het lijkt wel of er meer pers aanwezig is dan demonstranten, als de protestactie tegen de coronamaatregelen van gisteren hooguit enkele tientallen actievoerders naar het Museumplein lokt. Wat op zich wel handig is, want zij blijken voor de media spervuren van vragen te hebben, nog voor loslopende journalisten er zelf een weten te stellen.

Bijvoorbeeld waarom zij de waarheid stelselmatig verzwijgen, aan de leiband van de overheid lopen en nooit zelf eens onderzoeken hoe het zit met de corona? Want er sterft amper iemand aan corona, de griepgolf van 2018 kostte meer levens en met hydroxychloroquine, zink en vitamine C is iedereen te genezen. Alleen verzwijgen overheiden dat. De pers verdraait ook de waarheid. Zo protesteerden er 1,3 miljoen mensen tegen de coronamaatregelen in Berlijn zaterdag en waren dat er volgens de media slechts tienduizenden.

Een folder met bloemlezing uit alle leugens wordt rondgedeeld en citeert Albert Einstein: 'Een blind vertrouwen in de overheid is de grootste vijand van de waarheid'. „Ik ben er 10 procent van overtuigd dat we verkeerd voorgelicht worden”, zegt de Hilversumse welzijnswerkster Tukkie Tuk nadat ze met vingerverf een kleurige handafdruk op een spandoek heeft gezet. „Het stelt de V van vrijheid en vrede voor.” Zij vervolgt: „De grootste fout is dat de ministers alleen op het virus zitten en geen oog hebben voor mensen die eraan onderdoor gaan door de coronaregels. Die niet meer kunnen knuffelen. De schade die dat aanbrengt. Word wakker!”

Ze was zaterdag in Den Haag om te demonstreren voor afschaffing van de anderhalvemetersamenleving. En nu dus in Amsterdam, met een stuk minder mensen. „In

Tukkie Tuk uit Hilversum drukt een geverfde hand op een spandoek bij de demonstratie in Amsterdam. „Het stelt de V van vrijheid voor.” FOTO PETER SCHAT

Den Haag waren er echt wel vijfduizend, en geen paar honderd zoals volgens de media.”

Mariska Gilles en haar dochter Cynthia, gekomen vanuit Sint-Pancras, onderstrepen met vlaggen dat ze nergens tegen zijn, maar eigenlijk alleen overal voor. Voor vrede en zo. Mariska heeft er problemen mee, dat Facebook en YouTube films verwijderen met de waarheid over corona. „Ook filmpjes over gezond eten. Wat is daar

'Niet knuffelen brengt schade toe. Word wakker!'

nou mis mee? Van mijn Facebook is een filmpje verwijderd van artsen in Amerika, die 350 mensen gene-

zen hebben. Dat waren echte artsen. Zelfs dat is kennelijk verboden.”

Initiatiefnemer van de demonstratie is Freedom Above All. Dat laat als een van de sprekers in de borstzak, Maaikje van Stralen optreden. Zij is assistente in een huisartsenpost in Gouda en prikt de mythe dat er überhaupt een vaccin tegen coronavirussen te vinden is door. „We zien nauwe-

lijks zieke mensen. Er moeten geen aantallen genoemd worden, maar percentages.” Dan ziet iedereen dat, zoals ook de rondgedeelde bumperstickers vertellen '99,98% corona overleeft'.

Gisteren werd ook in Enschede (volgens RTV Oost door veertig mensen) en Groningen (ANP: 200 mensen) gedemonstreerd tegen de coronamaatregelen. Vandaag meldt de agenda weer een demonstratie op het Mediapark in Hilversum.

Noordhollands Dagblad

Een jaar geleden stortte het dak in: de stand van zaken

Hoe kon dat gebeuren?

REPORTAGE 14-15

FOTO ANP/HANS VAN WEEEL

Interview

Arne Slot opnieuw op jacht

SPORT

22-23

advertentie

Een appel kan niet veranderen in een peer

KLAVER GIANT GROEP

www.giant.nl

Het nieuws altijd en overal

Download onze app

- ✓ Volg nieuws uit uw regio
- ✓ Ontvang pushberichten
- ✓ Bekijk uitgelicht nieuws

Download nu!

Bijlage Zomertijd

Schoonheid

IN ZOMERTIJD

NOC NSF wist in 2006 en 2007 van turnmisstanden

Bond hield rapport achter

Marco Knippen
m.knippen@mediahuis.nl

Arnhem ■ NOC NSF was al in de periode 2006-2008 van misstanden in het Nederlandse topturnen op de hoogte. Uit een onderzoek dat de sportkoepel op verzoek van de Nederlandse gymnastiekunie deed, bleek al dat er sprake was van 'onwenselijke situaties'. Het eindrapport werd nooit openbaar gemaakt door turnbond KNGU.

Het onderzoek van NOC NSF richtte zich op de vier landelijke steunpunten van destijds, te weten die in Zoetermeer, Oldenzaal, Nijmegen en Heerenveen. Gekeken werd naar het pedagogisch trainingsklimaat en het psychologisch welzijn van turnsters in het topsportsegment. Daarvoor werd gesproken met (oud-)turnsters, hun ouders, trainers, (para)medische begeleiders en vertegenwoordigers van betrokken (LOOT-)scholen. Van elk steunpunt werd een deelrapportage opgesteld.

De (hoofd)trainers van de steunpunten, tevens aan clubs verbonden, zijn dezelfde namen als die ook nu weer naar voren komen in de beschuldigingen rondom grensoverschrijdend gedrag: Frank Louter en Patrick Kiens (beiden destijds Pro Patria in Zoetermeer), Vincent Wevers (TON Oldenzaal), Gerben Wiersma (WIK-FTC Heerenveen) en

Rapport lijkt in versnipperaar gegaan

Esther Heijnen (De Hazenkamp in Nijmegen). De huidige aanklachten behelzen onder meer slaan, schoppen, uitschelden, kleineren, negeren, isoleren, het niet naleven van medische protocollen en het aanwakkeren van eetstoornissen.

Het onderzoek had plaats voordat de eerste aanklachten naar buiten kwamen, van onder anderen vier turnsters van de 'gouden generatie'

in 2011 in het blad 'Helden': Renske Endel, Verona van de Leur, Suzanne Harmes en Gabriëlla Wammes.

In het (deel)rapport van februari 2007 over Oldenzaal, in het bezit van deze krant, uitende twee onderzoekers hun zorgen over de trainingmethode. Daaraan worden 'negatieve stemmingen' en 'langdurige stress' toegeschreven, met als gevaar 'dat een getalenteerd kind wordt gezien en behandeld als een object'.

Arnold Witjes – destijds bestuurslid bij TON Oldenzaal – verbaast zich erover dat het na de deelrapportages 'stil werd'. „Het eindrapport uit 2008 is nooit gepubliceerd, navraag leverde niets op”, laat hij op persoonlijke titel weten. „Het heeft de schijn dat het in de papierversnipperaar is gegaan.”

De woordvoerder van NOC NSF laat weten inhoudelijk niet te kunnen reageren. „Dat wij naar aanleiding van het onderzoek ondersteuning mede hebben gefinancierd zegt nog niet veel over onze rol bij het onderzoek zelf.”

→ Sport 21: 'Maak rapport alsnog openbaar'

DEEN SUPERMARKTEN

Bacardi premix of Bacardi Breezer alle soorten 2 blikjes of flesjes à 250 of 275 ml

NIX18

2 voor 2.50 (3.40 - 3.90)

DEZE ACTIE IS GELDIG VAN ZATERDAG 8 T/M ZONDAG 9 AUGUSTUS 2020
Prijis-, druk- en zetfouten voorbehouden.
Zorg voor elkaar. Voorkom verspreiding van het coronavirus. ♥